Στις *Γενιές σημαδεμένες* του Τάσου Γκρους τραγουδούν ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου, η Καλλιόπη Βέττα, η Μαρία Παπαγιαννάκη Κόμη και ο Τάσος Αντωνίου, μελοποιημένα ποιήματα του Μπέρτολτ Μπρεχτ, ενώ απαγγέλλουν στίχους η Μάνια Παπαδημητρίου, η Νάντια Βαλαβάνη και ο Ανδρέας Μαυραγάνης.

Μπρεχτ σε ροκ και ηλεκτρονικούς ήχους

■ ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΜΑΚΑΡΙΟΣ

Μια νέα μουσική προσέγγιση στο έργο του μεγάλου Μπέρτολτ Μπρεχτ, με τίτλο *Γενιές Σημαδεμένες* που υπογράφει και παρουσιάζει ο Τάσος Γκρους, έφτασε στα χέρια μας. Ένα έργο εξαιρετικά επίκαιρο για τις ημέρες που ζούμε. Είναι χαρακτηριστικό ότι η κόρη του υπογράφοντος αυτό το κείμενο, ετών 13, ακούγοντας το δίσκο αδυνατούσε να πιστέψει ότι τα λόγια αυτά δεν γράφτηκαν σήμερα, αλλά αρκετές δεκαετίες πριν. Σε αυτήν ακριβώς την απορία συγκεντρώνεται η δύναμη του μπρεχτικού λόγου, η διαχρονική του σημασία και αξία, η οποία σε συνδυασμό με το βάθος, την αιχμηρότητα και συνάμα τη λαϊκότητά του, καταφέρνει να συντροφεύει την ανθρωπότητα στο ταξίδι της στο παρόντα και μέλλοντα χρόνο. Είναι ο λόγος του Μπρεχτ που μας θυμίζει πως «τίποτα δεν έχει αλλάξει και τίποτα δεν είναι όπως παλιά».

Το έργο ήταν έτοιμο εδώ και αρκετό καιρό και είχε προγραμματιστεί να εκδοθεί στις 25 Οκτωβρίου του 2010. Ωστόσο ο γερμανικός εκδοτικός οίκος *Ζούρκαμπ* που κατέχει τη διαχείριση των δικαιωμάτων του μπρεχτικού έργου δεν παραχωρούσε, μέχρι και το προηγούμενο καλοκαίρι τα δικαιώματα, θέτοντας ως όρο να αφαιρεθούν 2 τραγούδια (*Το μέτρο* και το *Τραγούδι του τροβαδούρου*) και 14 πρόζες, οι οποίες προέρχονται από τα *Μάνα κουράγιο*, *Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν*, *Η όπερα της πεντάρας* και άλλα έργα του Μπρεχτ! Μάλιστα, εν έτει 2010 προφανώς οι υπεύθυνοι του γερμανικού εκδοτικού οίκου θεώρησαν ότι το κοινωνικό και πολιτικό κλίμα που επικρατεί στην Ευρώπη και ειδικά στην Ελλάδα δεν «σηκώνει» τα συγκεκριμένα στοιχεία του έργου του Μπρεχτ. Πρόκειται για μια σαφή πρακτική ευθείας λογοκρισίας από τους γερμανούς ιδιοκτήτες - διαχειριστές, η οποία πέραν της ταλαιπωρίας που πέρασαν ο Γκρους και οι συνεργάτες του, θέτει για μια ακόμη φορά το ζήτημα των πνευματικών δικαιωμάτων. Σε ποιον ανήκει, ειδικά, το έργο του Μπρεχτ αν όχι στους ανήσυχους δημιουργούς και τον κόσμο που αγωνίζεται στις μέρες μας για μια καλύτερη ζωή;

✔ Απόπειρα λογοκρισίας από τον γερμανικό οίκο, που κατέχει τα δικαιώματα του μπρεχτικού έργου

Δεν είναι η πρώτη φορά που ο Μπρεχτ εμπνέει μελοποιήσεις στο χώρο του ελληνικού τραγουδιού. Ο Γκρους δεν επιλέγει μια προσέγγιση στο πλαίσιο κυρίως του έντεχνου ελληνικού τραγουδιού, αλλά μια πιο ροκ προσέγγιση η οποία ενισχύεται μάλιστα και από ηλεκτρονικά στοιχεία, σε μια προσπάθεια να απευθυνθούν οι *Γενιές Σημαδεμένες* και σε ένα πιο νεανικό κοινό. Προσυπογράφω την κατεύθυνση, έχω ωστόσο ενστάσεις για σημεία της δουλειάς, από τη σκοπιά του αισθητικού αποτελέσματος. Το σημειώνω αυτό όχι κυρίως για τις συνθέσεις, αλλά για το μέρος της ενορχήστρωσης, της χρήσης των εκφραστικών μέσων και της ηχητικής αισθητικής τους, σε ό,τι έχει να κάνει με τις τρέχουσες και διεθνείς εξελίξεις στο χώρο της ροκ και της ηλεκτρονικής μουσικής.

Στις *Γενιές σημαδεμένες* τραγουδούν, πέρα από τον ίδιο το Γκρους, ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου, η Καλλιόπη Βέττα, η Μαρία Παπαγιαννάκη Κόμη και ο Τάσος Αντωνίου, ενώ συμμετέχει και η παιδική χορωδία του παραρτήματος Πειραιά του Ελληνικού Ωδείου. Απαγγέλλουν η Μάνια Παπαδημητρίου, η Νάντια Βαλαβάνη και ο Ανδρέας Μαυραγάνης. Υπεύθυνος για την ενορχήστρωση είναι ο Γιάννης Ιωάννου και ο Γιώργος Γκρους, ενώ το εικαστικό μέρος της έκδοσης, εμπνευσμένο από τον εξπρεσιονισμό, έχει επιμεληθεί η Αλεξία Γκρους. Υπάρχουν 17 τραγούδια, ένα από αυτά το *Η παγκόσμια τάξη*, εμπνευσμένο από *Το τραγούδι του τροβαδούρου*, σε στίχους του Τάσου Γκρους, καθώς και 9 απαγγελίες.

Η έκδοση πέρα από την μουσική της διάσταση, είναι ταυτόχρονα και ένα βιβλίο για το Μπρεχτ. Περιέχει όλα τα ποιήματα που έχουν μελοποιηθεί στο cd, βιβλιογραφία των λογοτεχνών μεταφραστών του έργου του Μπρεχτ καθώς και φωτογραφίες από ιστορικές παραστάσεις έργων του Μπρεχτ στην Ελλάδα. Πρόκειται δηλαδή συνολικά για ένα σημαντικό οδηγό του μπρεχτικού έργου.

Η διανομή του γίνεται από τη εταιρεία *Ο κόκκινος γάτος των σύγχρονων πολιτειών*, ανεξάρτητη ετικέτα του Τάσου Γκρους και βρίσκεται σε βιβλιοπωλεία και δισκοπωλεία του κέντρου της Αθήνας και των άλλων μεγάλων πόλεων.